

BREDESTADS KYRKA

Bredestads kyrka ligger i Bredestadsdalen – ett kulturhistoriskt intressant område med bland annat järnåldersgravar, runstensfragment, äldre odlingslämningar, hålvägar och en anläggning för tegeltillverkning, se Smultronställe nr 1 – Bredestadsdalen.

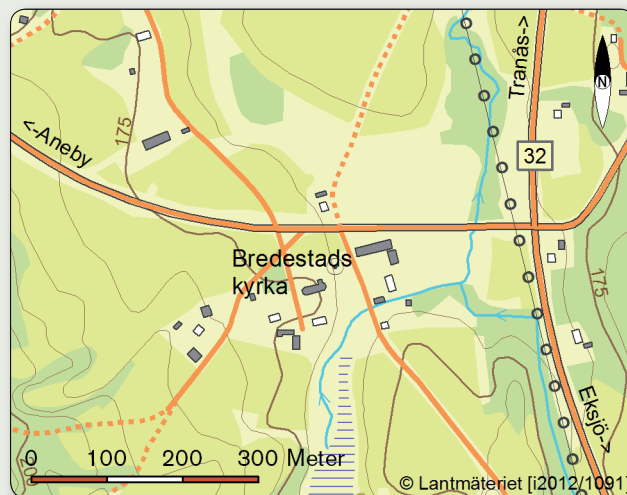
Bredestads kyrka ligger lite överraskande inte i byn Bredestad, utan på ägorna till Bona. Kyrkobyggnaden är en romansk stenkyrka från 1100-talets slut eller 1200-talets början som enligt sägnen byggts på en offerkulle. Den medeltida kyrkan utgörs av ett långhus, ett kor och en rund absid längst i öster. På 1690-talet utvidgades kyrkan mot väster samtidigt som tornet tillkom. Några decennier tidigare – 1648 – hade predikstolen tillkommit. Den gamla altartavlan sitter i dag på den norra långhusväggen. Denna påkostade altartavla tillverkades 1697 och i mitten framställs Kristi uppståndelse. I dag finns det ingen traditionell altartavla över altarbordet. I stället satte man in en glasmålning i absidfönstret 1922 med ett avbildat krucifix.

I början av 1750-talet tillverkades en ny orgel med sex stämmor av orgelbyggaren Jonas Wistenius. I dag är orgelns fasad och färgsättning i ursprungligt skick. Efter detta tillkom en del av interiörens målerier, framför allt takmålningarna. På 1890-talet fick kyrkorummet ett nytt golv av tegelplattor och det är frestande att tro att teglet levererades från det närbelägna tegelbruket i Bredestad.

År 2009 gjordes arkeologiska undersökningar invid kyrkan. Anledningen var att man skulle lägga ned ny dränering. Undersökningarna visade sig kunna bidra med ytterligare intressant kyrkohistoria – parallellt med den norra långhusmuren låg en ca 15 meter lång stengrund som troligtvis tillhört en äldre stavkyrka av trä. Antagligen kan denna dateras till 1000- eller 1100-talen.

Interiörbild från Bredestads kyrka. På läktaren står orgeln från början av 1750-talet och på väggen till höger hänger den tidigare altartavlan. Foto Jönköpings läns museum.

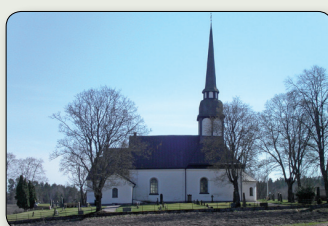
SMULTRONSTÄLLE 48

HITTA HIT

3 km SÖ om Aneby, nära vägkorsningen Lv 132. och Rv 32 (mellan Tranås-Eksjö).

Koordinater:

Bredestads kyrka:
N 6408317 / E 491336
(SWEREF 99 TM) // N 57°
49' 0,096, E 14° 51' 15,163"
(WGS84)

Bredestads kyrka från norr. Foto Jönköpings läns museum.

Stengrund till den förmodade stavkyrkan intill norra långhusmuren. Foto Jönköpings läns museum.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgårdar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

